

Országos növényvédelmi előrejelzés a kertészeti kultúrákban 2025.06.11.

Június első hetében a Medárd-napi eső csak szórványosan örvendeztette meg a gazdákat. A nyáriasra melegedett időjárásban (napi maximum: 29,0-33,0 °C) továbbra is az aszály volt a domináns az ország területén, amelynek mindössze annyi hozadéka volt, hogy néhány nedvesség igényesebb kórokozó terjedését visszafogta. A június 8-9.-e táján érkező átmeneti lehűléssel a minimum hőmérsékletek újra 10 °C alá történő csökkenését érezhettük, mely a nappali felmelegedéssel átmeneti páralecsapódást eredményezett a lombfelületeken. Ez azonban nem tartott sokáig, mert a gyakran felélénkülő szél szinte pillanatok alatt felszárította. Az átlagos páratartalom értékek így 65-72 % között változtak, míg a levélnedvesség borítottság 1,0-8,0 óra között alakult, ennél tartósabb értékek csak az esősebb körzetekben voltak mérhetőek.

ALMA, KÖRTE

Almában a **lisztharmat** lombfertőzöttség egy-egy érzékeny fajtában erősödött, de az ültetvények többségén a csapadéktelen, meleg időjárás (gyakran alacsony páratartalom) miatt stagnál a betegség terjedése. Az **alma-és körtefa varasodás** újabb szórványos levéltünetei jelentek meg, de inkább a sűrű lombkoronájú, nehezen felszáradó, permetezetlen fákön. Ezzel együtt a betegségek jelentősebb mértékű terjedésére csupán esős, párás körülmények között számíthatunk majd (1. fotó).

1. fotó: Újabb varasodás tünetek körtén

Almában az **almamoly** rajzása a felmelegedéssel szinte mindenütt fokozódott, a fogások ültetvényenként nagyon változóak, 8-85 db imágó/csapda/hét között alakult. A helyi szintű csapdázás, megfigyelés mindenképp javasolt.

Az **almalevél-aknázómoly** 2. nemzedékének rajzása a fertőzött ültetvényekben erősödött, a fogások 150-350 db imágó/csapda/hét mennyiségben jellemzőek.

A **levéltetvek** felszaporodása még mindig fokozódott több almás kertben, de a gazdacserés fajoknál (szürke alma levéltetű) már egyértelműen tapasztalható a telepek elnéptelenedése, a szárnyas alakok elvándorlása nyári tápnövényeikre! A levélpirosító alma levéltetű kártétele visszaesett, jelenleg elsősorban a zöld almalevéltetű folyamatos károsítása tapasztalható. A száraz, aszályos időjárás miatt (az öntöztetlen ültetvények kivételével) a hajtásnövekedés kissé mérséklődött az intenzív fákön mely a levéltetvek kártételi veszélyének csökkenését is

eredményezheti. Ezért és a tápnövény váltás miatt a célirányos védekezések szükségességét érdemes már átgondolni!

CSONTHÉJASOK

A cseresznye és meggy érése, betakarítása folyamatos. Az érett fajtákban a szedés egyre sürgetőbb, ugyanis a száraz időjárás ellenére a **monília gyümölcsrothadás** jelentős mértékben fokozódott (2-3. fotó)!

2-3. fotó: Fokozódó monília gyümölcsrothadás cseresznyén, meggyen

A helyenkénti közepes-erős fertőzések nem meglepőek, mert habár túlnyomóan száraz időszakon vagyunk túl, a növekvő **cseresznyelég** kártétel és az éjszakai-hajnali páralecsapódások nagymértékben súlyosbították a fertőzési helyzetet. Ez a későbbi fajták esetében is várható, mert a viszonylag későn, vontatottan induló cseresznyelég rajzás, mostanra tömegessé vált, esetenként 110-140 db imágó/csapda/hét fogással. A tojásrakás, lárvakelés folyamatos, ezért a védekezés időszerű és indokolt! A monília gyümölcsrothadás elleni megelőző védekezések során is tartsuk szem előtt az élelmezés egészségügyi várakozási időket. Még mindig vannak kertek, ahol a **fekete meggy-és cseresznye levéltetű** kolóniáinak és kártételének erősödése tapasztalható, de többségében már megkezdődött a nyári tápnövényekre való elvándorlás (galaj-és veronikafélékre). Így egyre gyakoribb, hogy a permetezetlen fákban már csak a kártétel nyomait láthatjuk (4. fotó). Külön védekezés már nem célszerű a kártevő ellen.

A száraz, ámde időszakosan párás időjárás úgy tűnik, hogy a **sztigminás levéllyukacsosodás** újabb tünet megjelenésének is kedvezett (5.fotó). A fertőzöttség ezzel együtt még nem ad okot aggodalomra, védelem egyelőre nem indokolt.

Kajszí- és őszibarackban a **keleti gyümölcsmoly** és a **barackmoly** rajzása mindenütt erősödött, 40-150 db imágó/csapda/hét fogással.

5. fotó: Sztigminás levéllyukacsosodás újabb tünetei

Szilvában a **szilvamoly** második nemzedékének népessége is növekvő, ezzel párhuzamosan megkezdődött az első nemzedék által károsított gyümölcsök kényszeres színeződése, esetenként hullása. A rajzásmegfigyelés és védekezés javasolt.

SZŐLŐ

A szőlő virágzása folyamatos, és több fajta kötődése is megfigyelhető már. A gombabetegségek fertőzése számára kedveztek az időjárási körülmények, de országos szinten nagyon változatos módon. A szőlő lisztharmat, peronoszpóra és feketerothadás tünetei minden szőlőtermesztő régióban megjelentek. Míg az Alföld száraz vidékein a szőlő **lisztharmat** fertőzési gyakorisága és tünetmegjelenése fokozódott (elsősorban lombon), addig a Dunántúli területeken inkább a **peronoszpóra** és **feketerothadás** fellépése fenyeget. A csapadékosabb tájakon, a betegségre érzékeny fajtákban, közepes-erős mértékű peronoszpóra fűrtkár alakult ki, a szintén jelentős mértékű levéltünetekkel egyidejűleg. A valószínűleg május utolsó hetében kialakult fertőzésekből a tünetes fűrtök, levelek felületén tömeges a sporangium képződés, kiverődés, amely párás időjárás esetén újabb fertőzéseket idézhet elő (6-7. fotó). Amennyiben tartósan marad a száraz, meleg időjárás a peronoszpóra terjedésének lassulására számíthatunk, de a kórokozó elpusztulásához több napon keresztül tartó (35-40 °C) extrém magas hőmérsékletek szükségesek. Optimális körülmények között, 20-25 °C hőmérsékleten 4-5 napra rövidül a betegség lappangási ideje, amely párás, esős körülmények között rövidebb permetezési fordulót, intenzív védelmet indokol!

6-7. fotó: Szőlőperonoszpóra sporuláló tünetei szőlő virágzaton és lombon

Szőlőben a **tarka szőlőmoly** rajzása több ültetvényben újra erősödött, a csapdák kihelyezése, a kapszulák frissítése, cseréje célszerű. Az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése folytatódott, a felmelegedés miatt mindenütt tömegessé vált! Többségében még mindig az L1-es lárva fokozatokkal lehet találkozni, de ~20-30 %-ban megjelentek az L2-es fokozatú lárvák is.

Egyéb: Dióban folyamatos és nagyszámú a **közönséges teknős pajzstetű** lárváinak a rajzása, szétterjedése a lombozaton. A lárvakelés folyamatos, ezért az inszekticidekre egyébként érzékeny fiatal lárvák ellen a védekezés időszerű és indokolt a fertőzött ültetvényekben.

Dióban megjelentek a **tarka dió levéltetű** kisebb-nagyobb telepei a lombozaton, a védekezés csak erőteljes felszaporodás esetén válhat szükségessé (8. fotó).

8. fotó: Tarka dió levéltetű kolóniája dió lombján

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.